

פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון נ"ד - פרשת וארא תשפ"ה

אצל כל אדם. ואילו שאר הבחינות מצויות אצל אדם לפי מעלתו, וכפי עבודתו.

בני ישראל בהיותם במצרים, היו ברמה הנמוכה ביותר, והיתה להם רק בחינת 'נפש', כמו שנאמר 'בשבועים נפש ירדו אבותיך מצרימה', ולא הצליחו להשיג את חלק ה'רוח' או 'נשמה' וכדו', כי עדיין לא הזדככו ביסורים הנדרשים לכך.

ולכן לא היו יכולים לשמוע את בשורת הגאולה, 'מקוצר רוח', כי עדיין לא שרתה עליהם הרוח, ודרגתם הנמוכה מנעה מהם לשמוע את בשורת הגאולה.

יום רביעי

מהי מסירות נפש?

חנניה מישאל ועזריה מסרו את נפשם כאשר לא רצו להשתחוות לפסל של נבוכדנאצר, הושלכו לכבשן האש, וניצלו בנס.

הגמרא מביאה שהם נשאו קל וחומר מהצפרדעים שבמצרים: "אם הן, שלא היו מצוות על קדושת השם, ובכל זאת קפצו לתוך התנורים הבוערים, אנו שמצווים על קדושת השם, בודאי שעלינו למסור את הנפש, גם אם המחיר יהיה להשרף בכבשן האש".

הדמיון בין הצפרדעים לבין חנניה מישאל ועזריה, קשה להבנה, שהרי הצפרדעים לא נצטוו על שמירת חייהם, אבל בני אדם מצווים 'וחי בהם', שמחויבים לשמור על נפשותיהם, אם כן, מניין להם להתיר לעצמם לקפוץ לתוך הלהבות?

עונה על כך רבינו 'אביר יעקב' בספרו 'לבונה זכה' על פי התוספות בפסחים (ג:), שחנניה מישאל ועזריה היו יכולים לברוח ולא הוכרחו להשאר לעמוד במקומם.

ולפי זה מובן, שמסירות הנפש הזו של חנניה מישאל ועזריה, שנשארו במקומם ולא ברחו, היא זו שנלמדה מהצפרדעים,

במצרים, הכירו וידעו על צער השכינה, והם היו מצטערים בצער של השכינה עוד יותר ממה שהיו מצטערים בצער האישי שלהם.

עד שהיו אומרים: "לא אכפת לנו לסבול עוד, ולהוסיף כאב על הכאב שלנו, העיקר שהשכינה לא תסבול כך בגלות שלנו".

כאשר ראה הקב"ה שכך פני הדברים, הוא אמר: "אם בניי אהוביי **מקנאים** כך לכבוד שכינתי, וכואבים את צערה - בודאי גם אני צריך לקנא לשכינתי, ולהוציאה מן המיצר.

וזה פירוש הפסוק 'שמעתי את נאקת בני ישראל', כי 'נאקת' אותיות 'קנאת'. ומחמת הקנאה הזו שהיתה לבני ישראל על צער השכינה, לכן נגאלו.

יום שלישי

אדם מגושם לא מסוגל לשמוע דבר רוחני

בני ישראל היו מצויים במצרים בשעבוד נוראי, עבודת פרך של טיט ולבנים, ויחד עם זאת גם בשעבוד נפשי קשה מנשוא. המצריים באכזריותם הגדולה נטלו מהם כל טיפה של אנושיות ועצמאיות.

ובודאי שתקוותם הגדולה ביותר היתה לצאת ממצרים - להשתחרר לחופשי.

אם כך, קשה מאד, מדוע כאשר משה רבינו בא להשמיע להם את בשורת הגאולה, הם סירבו לשמוע לו, הרי לזה הם ציפו זמן רב?

ואדרבה, מקוצר רוח ועבודתם הקשה, היה עליהם לבלוע בשקיקה כל מילה של גאולה ותקוה היוצאת מפיו של משה רבינו?

מיישב רבינו ה'אביר יעקב' בספרו 'בגדי השרד', שכידוע לכל אדם יש חמש בחינות רוחניות: נפש, רוח, נשמה, חיה ויחידה.

'נפש' היא התחתונה שבהם, והיא מצויה

יום ראשון

העולם הוא מקום מסוכן

העולם הזה הוא מקום מאתגר עבור כל יהודי.

בכל רגע ובכל מקום ניצבים בפניו ניסיונות ופיתויים בלי סוף.

אך יש לו - ליהודי - בחירה, בכל רגע הוא יכול לבחור אם הוא יתפתה ויגרר אחרי הפיתויים הללו, או שהוא יעמוד במשימה שלו ויבחר בטוב.

מבאר רבינו ה'אביר יעקב' בספרו 'מעגלי צדק': "העולם הזה נקרא 'מגור', מלשון פחד ואימה. כי הוא מלא קליפות ומקטרגים המבקשים להחטיא את האדם, ולכן האדם צריך להיות בכל ימיו מלא 'מגור' ואימה מפני המשטינים הללו.

זה מרומז בפרשה, בפסוק האמור על האבות הקדושים שהתגוררו ב'ארץ מגוריהם אשר גרו בה'.

והרמז הוא על ה'מגור' הגדול שהם גרו בו, כי בכל ימי ישיבתם בעולם הזה הם היו מלאים **מגור ופחד** - שמא יכשלו בחטא.

וזה למעשה חובתו של כל יהודי בעולם: 'אשרי אדם מפחד תמיד'.

יום שני

צער אמיתי של יהודי בגלות

כידוע, בכל מקום שבני ישראל גלו - השכינה גלתה עמהם, כמו שנאמר 'עמו אנוכי בצרה'.

רבינו 'אביר יעקב' בספרו 'מחשוף הלבן' מפרש בכך את השינוי בפסוקים, שבפרשה זו נכתב ששמע ה' את **נאקת** בני ישראל, ואילו בפרשת שמות נאמר 'הנה **צעקת** בני ישראל'.

ומה פשר השינוי הזה? מה היא 'צעקה' ומה היא 'נאקה'?

אלא שבני ישראל, גם בימי גלותם

קדו טללי ברכה

